

Nederlanders en duurzaam voedsel: bijlage

De vragenlijst

De enquête is digitaal afgenomen. De rode tekst betreft programmeeraanwijzingen.

Intro. De vragen gaan over voeding. Het gaat hierbij om producten die je kunt eten of drinken. Met u wordt uzelf of iemand in uw huishouden bedoeld.

Gedragsvragen

Allen

V0. Bent u zelfstandig boer of tuinder?

Ja → **einde vragenlijst**

Nee

Allen

V1a. Koopt u of iemand in uw huishouden weleens een van de volgende producten of voert u of iemand in uw huishouden weleens één van onderstaande activiteiten uit?

Acties niet randomiseren

Lokale producten of streekproducten uit de eigen regio kopen (bijvoorbeeld bij boeren in uw omgeving, in boerderij- of landwinkels of producten met een merk zoals MijnBoer, Streekselecties, Van Eigen Erf, Willem&Drees)

Voedselproducten met een milieu- of dierenwelzijnskeurmerk kopen

Bepaald voedselproduct kiezen omdat het in Nederland is geproduceerd

Erop letten dat gekochte groente en fruit uit het seizoen komen

In 2011 of 2012 één of meerdere kooklessen of kookworkshops gevolgd

Het afgelopen jaar fruit (jam maken, fruitsap) of groente geconserveerd

Actief geweest in een moestuin, volkstuin, met groente of fruit in eigen tuin of een fruitboomgaard

Betrokken geweest bij een project voor gezamenlijke voedselproductie, bijvoorbeeld via stadslandbouw

In 2012 een open dag op een boerenbedrijf bezocht, zoals: Kom in de kas, Open dagen boerderij, telers AH, Campinaboerderijdagen of -picknick

Geld geïnvesteerd in een boerenbedrijf, bijvoorbeeld via een lening, crowd funding of adoptie van een kip, appelboom e.d.

Ja

Nee

Indien V1a=koopt lokale producten of streekproducten

V1b. Hoe vaak koopt u of iemand in uw huishouden lokale producten of streekproducten?

1x per week of vaker

1x per maand tot 1x per week
1 tot 4x per jaar
1x per jaar of minder
Weet niet

Indien V1a=koopt producten met een keurmerk

V2a. U heeft aangegeven dat u of iemand in uw huishouden weleens voedselproducten koopt met een milieu- of dierenwelzijnskeurmerk. Koopt u weleens één van de volgende keurmerken?

Keurmerken randomiseren

MSC of ASC keurmerk (vis)
Beter leven keurmerk (vlees en eieren), vrije-uitloop eieren of graseieren
Weidezuivel
Milieukeur
Jumbo Bewust
AH puur en eerlijk
Scharrelvlees, France Limousin Rundvlees of label Rouge kip
Biologische producten (EKO, EU-biologisch of Demeter)
Buitenbeest keurmerk
Geen van deze

Indien keurmerk genoemd bij V2a maar niet 'geen van deze'

V2b. Hoe vaak koopt u voedselproducten met dit keurmerk? (indien 1 merk genoemd bij V2a)

V2b. Hoe vaak koopt u voedselproducten met deze keurmerken? (indien meerdere merken genoemd bij V2a)

Merk tonen indien genoemd bij V2a

MSC of ASC keurmerk (vis)
Beter leven keurmerk (vlees en eieren), vrije-uitloop eieren of graseieren
Weidezuivel
Milieukeur
Jumbo Bewust
AH puur en eerlijk
Scharrelvlees, France Limousin Rundvlees of label Rouge kip
Biologische producten (EKO, EU-biologisch of Demeter)
Buitenbeest keurmerk

1x per week of vaker
1x per maand tot 1x per week
1 tot 4x per jaar
1x per jaar of minder
Weet niet

Indien V1a = koopt producten omdat het in Nederland is geproduceerd

V3b. U heeft aangegeven weleens een bepaald voedselproduct te kopen omdat het in Nederland is geproduceerd. Hoe vaak koopt u deze producten?

1x per week of vaker
1x per maand tot 1x per week

1 tot 4x per jaar
1x per jaar of minder
Weet niet

Indien V1a=let op of groente en fruit uit het seizoen komt

V4b. U heeft aangegeven erop te letten of groente en fruit uit het seizoen komt. Hoe vaak koopt u groente en fruit van het seizoen?

1x per week of vaker
1x per maand tot 1x per week
1 tot 4x per jaar
1x per jaar of minder
Weet niet

Indien V1a=actief in moestuin, etc.

V7a. Hoe vaak eet u gemiddeld groente of fruit uit de moestuin, volkstuin, eigen tuin of fruitboomgaard?

Twee keer in de week of vaker
1 tot 2 keer per week
1x per maand tot 1x per week
Minder dan 1 keer per maand
Weet niet

Indien V1a=actief in moestuin...

V7b. Hoeveel tijd besteedt u aan uw moestuin, volkstuin, groente in eigen tuin of uw fruitboomgaard?

Meer dan twee uur in de week of vaker
1 tot 2 uur per week
1 uur per maand tot 1 uur per week
Minder dan 1 uur per maand
Weet niet

Indien V1a=betrokken bij gezamenlijke voedselproductie

V8b1. U heeft aangegeven actief betrokken te zijn bij een project voor gezamenlijke voedselproductie, bijvoorbeeld via stadslandbouw. Op welke manier bent u of iemand in uw huishouden hierbij betrokken?

Open vraag

Indien V1a=betrokken bij gezamenlijke voedselproductie

V8b2. Hoe vaak eet u gemiddeld groente of fruit uit dit gezamenlijke project voor voedselproductie?

Twee keer in de week of vaker

1 tot 2 keer per week
1x per maand tot 1x per week
Minder dan 1 keer per maand
Weet niet

Indien V1a=betrokken bij gezamenlijke voedselproductie

V8b3. Hoeveel tijd besteedt u aan dit gezamenlijke project voor voedselproductie?

Meer dan twee uur in de week of vaker
1 tot 2 uur per week
1 uur per maand tot 1 uur per week
Minder dan 1 uur per maand
Weet niet

Indien V1a=geld geïnvesteerd in een boerenbedrijf

V10b1. U heeft aangegeven geld geïnvesteerd te hebben in een boerenbedrijf. Hoe heeft u uw geld geïnvesteerd?

Investerings randomiseren

Via crowd funding geld ingezet in voedselproductie (terugbetaling in geld of natura)
Via een persoonlijke lening aan een boer of tuinder
Deelname aan adopteer een kip, appelboom e.d.
Anders, te weten ...

Indien V1a=geld geïnvesteerd in een boerenbedrijf

V10b2. Hoeveel geld heeft u in 2011 en 2012 geïnvesteerd in het boerenbedrijf (een eventuele doorlopende lening ook meetellen)?

Minder dan € 100,-
€ 100,- tot € 1000,-
€ 1000,- tot € 10.000,-
Meer dan € 10.000,-
Weet niet

Allen

V11b. Hoeveel dagen in de week eet u vlees (of kip) bij de warme maaltijd?

Iedere dag
5 of 6 dagen in de week
3 of 4 dagen in de week
1 of 2 dagen in de week
Minder dan 1 keer per week
Ik eet nooit vlees (of kip) bij de warme maaltijd

Allen

V12a. Probeert u te voorkomen dat u voedsel weggooit, bijvoorbeeld restjes van een maaltijd of te veel gekochte boodschappen?

Ja
Nee

Allen

V12b1. Hoe vaak gooit u voedsel weg?

Bijna dagelijks
Een aantal keer in de week
Een keer in de week
Minder dan een keer in de week

V12a=Ja

V12b2. Hoe voorkomt u dat u voedsel weggooit?

Redenen randomiseren, uitgezonderd Anders

Ik maak een boodschappenlijstje en controleer daarbij de voorraad
Ik kijk hoe ik producten moet bewaren
Ik houd rekening met grote en kleine eters
Ik kijk naar de houdbaarheidsdatum om te bepalen wat het eerst op moet
Als producten over de houdbaarheidsdatum nog prima te eten zijn, gooi ik die niet weg
Ik gebruik restjes voor een nieuwe maaltijd
Ik koop zowel vers als houdbaar in en koop niet meer dan nodig is
Anders, te weten .....

Bij V1a, V11b en V12a zijn 12 acties voorgelegd die mensen kunnen doen om bij te dragen aan een voedselproductie die beter is voor mens, dier en milieu. Er moet een quotumteller worden ingebouwd om te meten aan hoeveel acties mensen deelnemen. Het gaat om hoe vaak ze bij V1a Ja zeggen, bij V11b niet iedere dag en bij V12a Ja.

Tijdens het veldwerk moeten maximaal 1.000 respondenten de motivatievragen V1c t/m V12f beantwoorden, waarbij maximaal 50 respondenten alleen bij V12a Ja zeggen, bij V1a overal Nee en bij V11b iedere dag invullen. Voor de mensen die aan 0 acties deelnemen en de groep n>50 die alleen bij V12a Ja heeft gezegd zijn alleen de antwoorden van V13 en verder vervolgens van belang. De data van V12c t/m V12f wordt tijdens het veldwerk wel verzameld, maar buiten de analyses gehouden.

Vervolgvragen over motivatie en barrières

Script inbouwen voor randomisatie van de vervolgvragen zodat één respondent telkens dezelfde random volgorde voorgelegd krijgt van antwoord 1 t/m 9. Dit geldt voor V1c, V2c en V3c.

Indien V1a=koopt lokale producten of streekproducten

V1c. Wat zijn voor u redenen om lokale producten of streekproducten uit eigen regio te kopen? (meerdere antwoorden mogelijk)

Redenen randomiseren, uitgezonderd Anders

- Het is beter voor het milieu, de natuur en het landschap
- De transportafstanden zijn korter
- Het is beter voor mijn gezondheid (en die van mijn kinderen)
- Het is lekkerder
- Het is diervriendelijker
- Het is goedkoper
- Het product is goed, want ik weet waar het vandaan komt
- Het levert boeren een eerlijke prijs op
- Het is beter voor de Nederlandse economie
- Anders, te weten ...

Indien bij V1c meerdere redenen genoemd

V1d. Welke reden weegt voor u het zwaarst?

Toon genoemde redenen bij V1c, inclusief Anders, namelijk

Indien V1a=koopt lokale producten of streekproducten

V1e. Zou u vaker dan u nu doet lokale producten of streekproducten uit uw regio willen gebruiken?

- Ja
- Nee

Script inbouwen voor randomisatie van de vervolgvragen zodat één respondent telkens dezelfde random volgorde voorgelegd krijgt van antwoorden 1 t/m 5. Dit geldt voor V1f, V2f en V3f.

Indien V1a=koopt lokale producten of streekproducten

V1f. Wat houdt u tegen om vaker lokale of streekproducten uit uw regio te gebruiken? (meerdere antwoorden mogelijk) <indien V1e=Ja>

V1f. Waarom wilt u niet vaker streekproducten of lokale producten uit uw regio gebruiken? (meerdere antwoorden mogelijk) <indien V1e=Nee>

Redenen randomiseren, uitgezonderd Anders

- Lokale producten zijn duurder
- Er zijn te weinig lokale producten bij mij in de buurt te koop
- Er zijn weinig snel te bereiden lokale producten
- Lokale producten hebben (soms) een mindere kwaliteit

Ik ken te weinig lokale producten
Lokale producten zijn minder goed voor het milieu, natuur en landschap
Anders, te weten...

Indien V1a=koopt producten met een keurmerk

V2c. Wat zijn voor u redenen om voedselproducten met een milieu en dierenwelzijnskeurmerk te kopen? (meerdere antwoorden mogelijk)

Redenen randomiseren, uitgezonderd Anders

Het is beter voor het milieu, de natuur en het landschap
De transportafstanden zijn korter
Het is beter voor mijn gezondheid (en die van mijn kinderen)
Het is lekkerder
Het is diervriendelijker
Het is goedkoper
Het product is goed, want ik weet waar het vandaan komt
Het levert boeren een eerlijke prijs op
Het is beter voor de Nederlandse economie
Anders, te weten ...

Indien meerdere redenen genoemd bij V2c

V2d. Welke reden weegt voor u het zwaarst?

Toon genoemde redenen bij V2c, inclusief Anders, namelijk

Indien V1a=koopt producten met een keurmerk

V2e. Zou u vaker dan u nu doet voedselproducten met een keurmerk willen kopen?

Ja
Nee

Indien V1a=koopt producten met een keurmerk

V2f. Wat houdt u tegen om vaker voedselproducten met een keurmerk te gebruiken? (meerdere antwoorden mogelijk) <Indien V2e=Ja>

V2f. Waarom wilt u niet vaker voedselproducten met een keurmerk gebruiken? (meerdere antwoorden mogelijk) <Indien V2e=Nee>

Redenen randomiseren, uitgezonderd Anders

Producten met een keurmerk zijn soms duur
Er zijn te weinig producten met een keurmerk in mijn winkel te koop
Er zijn te weinig snel te bereiden producten met een keurmerk
Producten met een keurmerk hebben soms een mindere kwaliteit
Ik ken te weinig producten met een keurmerk
Ik vind het voor andere producten niet belangrijk dat ze een keurmerk hebben <indien V2e=Nee>
Anders, te weten....

Indien V1a=koopt product dat in NL is geproduceerd

V3c. Wat zijn voor u redenen om een bepaald voedselproduct te kopen omdat het in Nederland is geproduceerd? (meerdere antwoorden mogelijk)

Redenen randomiseren, uitgezonderd Anders

- Het is beter voor het milieu, de natuur en het landschap
- De transportafstanden zijn korter
- Het is beter voor mijn gezondheid (en die van mijn kinderen)
- Het is lekkerder
- Het is diervriendelijker
- Het is goedkoper
- Het product is goed, want ik weet waar het vandaan komt
- Het levert boeren een eerlijke prijs op
- Het is beter voor de Nederlandse economie
- Anders, te weten ...

Indien meerdere redenen genoemd bij V3c

V3d. Welke reden weegt voor u het zwaarst?

Toon genoemde redenen bij V3c, inclusief Anders, namelijk

Indien V1a=koopt product dat in NL is geproduceerd

V3e. Zou u vaker dan u nu doet één of meerdere voedselproducten uit Nederland willen gebruiken?

- Ja
- Nee

Indien V1a=koopt product dat in NL is geproduceerd

V3f. Wat houdt u tegen om vaker één of meerdere voedselproducten uit Nederland te gebruiken? (meerdere antwoorden mogelijk) <indien V3e=Ja>

V3f. Waarom wilt u niet vaker één of meerdere voedselproducten uit Nederland te gebruiken? (meerdere antwoorden mogelijk) <indien V3e=Nee>

Redenen randomiseren, uitgezonderd Anders

- Nederlandse producten zijn (soms) duurder dan die uit het buitenland
- Er zijn te weinig producten waarvan ik weet dat ze uit Nederland komen in mijn winkel
- Er zijn te weinig snel te bereiden Nederlandse producten
- Producten uit Nederland hebben (soms) een mindere kwaliteit dan die uit het buitenland
- Ik ken te weinig producten waarvan ik weet dat ze uit Nederland komen
- Ik vind het voor andere producten niet belangrijk dat ze uit Nederland komen <indien V3e=Nee>
- Anders, te weten....

Script inbouwen voor randomisatie van de vervolgvragen zodat één respondent telkens dezelfde random volgorde voorgelegd krijgt van antwoord 1 t/m 8. Dit geldt voor V7c en V8c.

Indien V7a=Ja

V7c. Wat zijn voor uw huishouden redenen om producten uit eigen tuin te eten? (meerdere antwoorden mogelijk)

Redenen randomiseren, uitgezonderd Anders

Het is beter voor het milieu, de natuur en het landschap
Er is minder transport nodig dan voor voedsel uit de winkel
Voedsel is beter voor mijn gezondheid (en die van mijn kinderen)
Voedsel is lekkerder
Ik bespaar kosten omdat ik minder hoeft te kopen in de winkel
Ik vind het leerzaam voor mezelf (en mijn kinderen)
Ik geniet ervan om groente en fruit te zien groeien
Het werken in de tuin is goed voor de gezondheid
Dan weet ik wat ik eet
Ik vind het fijn om groente en fruit weg te geven
Groentetuin is een vrijetijdsbesteding of hobby
Anders, te weten ...

Indien meerdere redenen genoemd bij V7c

V7d. Welke reden weegt voor u het zwaarst?

Toon genoemde redenen bij V7c, inclusief Anders, namelijk

Indien V7a=Ja

V7e. Zou u vaker dan nu producten willen eten uit eigen tuin?

Ja
Nee

Script inbouwen voor randomisatie van de vervolgvragen zodat één respondent telkens dezelfde random volgorde voorgelegd krijgt van antwoord 1 t/m 4. Dit geldt voor V7f en V8f.

Indien V7a=Ja

V7f. Wat houdt u tegen om vaker producten uit eigen tuin te eten? (meerdere antwoorden mogelijk)

<Indien V7e=Ja>

V7f. Waarom wilt u niet vaker producten uit eigen tuin eten? (meerdere antwoorden mogelijk)

<Indien V7e=Nee>

Redenen randomiseren, uitgezonderd Anders

De kostenbesparing valt tegen
Ik heb onvoldoende tijd voor tuinieren of eten bereiden uit eigen tuin
Ik heb niet meer ruimte voor een groentetuin of boomgaard
Sommige producten uit eigen tuin hebben een mindere kwaliteit
Ik heb onvoldoende kennis om andere producten te telen
Ik heb niet meer ruimte om groente en fruit te bewaren of in te vriezen
Ik kan niet meer opeten <Indien V7e=Nee>

Anders, te weten....

Indien V1a=is actief bezig met gezamenlijke voedselproductie

V8c. Wat zijn voor u (of degene in uw huishouden die actief is) redenen om actief bezig te zijn met gezamenlijke voedselproductie? (meerdere antwoorden mogelijk)

Redenen randomiseren, uitgezonderd Anders

Het is beter voor het milieu, de natuur en het landschap.
Er is minder transport nodig dan voor voedsel uit de winkel
Het voedsel is beter voor mijn gezondheid (en die van mijn kinderen)
Voedsel is lekkerder
Ik bespaar kosten omdat ik minder hoeft te kopen in de winkel
Ik vind het leerzaam voor mezelf (en mijn kinderen)
Ik geniet ervan om groente en fruit te zien groeien
Het buiten werken is goed voor de gezondheid
Ik wil de leefbaarheid in de buurt verbeteren
Ik vind het leuk en belangrijk om samen te werken
Anders, te weten...

Indien meerdere redenen genoemd bij V8c

V8d. Welke reden weegt voor u het zwaarst?

Toon genoemde redenen bij V8c, inclusief Anders, namelijk

Indien V1a=is actief bezig met gezamenlijke voedselproductie

V8e. Zou u meer tijd willen besteden aan gezamenlijke voedselproductie?

Ja
Nee

Indien V1a=is actief bezig met gezamenlijke voedselproductie

V8f. Wat houdt u tegen om vaker actief te zijn in de gezamenlijke voedselproductie? (meerdere antwoorden mogelijk) <Indien V8e=Ja>

V8f. Waarom wilt u niet vaker actief zijn in de gezamenlijke voedselproductie? (meerdere antwoorden mogelijk) <Indien V8e=Nee>

Redenen randomiseren, uitgezonderd Anders

Kostenbesparing valt tegen
Ik heb onvoldoende tijd
Er is onvoldoende ruimte voor gezamenlijke voedselproductie
De producten hebben een mindere kwaliteit
Samenwerken is lastig in de praktijk
Inspanning weegt niet op tegen het resultaat
Anders, te weten....

Indien V1a=investeert geld in een boerenbedrijf

V9c. Wat zijn voor u redenen om geld te investeren in een boerenbedrijf, bijvoorbeeld via een lening, crowd funding of adoptie van een kip, appelboom e.d.? (meerdere antwoorden mogelijk)

Redenen randomiseren, uitgezonderd Anders

Ik krijg gratis producten
Mijn investering draagt bij aan een beter milieu, landschap, natuur
Mijn investering draagt bij aan een beter dierenwelzijn
Ik waardeer het contact met de boer en het bezoeken van het boerenbedrijf
Het zorgt voor een beter inkomen voor de boer
Ik vind het leerzaam voor mezelf (en mijn kinderen)
Het geeft mij fiscale voordelen
Bedrijf is van een familielid of kennis
Anders, te weten ...

Indien meerdere redenen genoemd bij V9c

V9d. Welke reden weegt voor u het zwaarst?

Toon genoemde redenen bij V9c, inclusief Anders, namelijk

Indien V1a=investeert geld in een boerenbedrijf

V9e. Zou u vaker of meer willen investeren in een boerenbedrijf?

Ja
Nee

Indien V1a=investeert geld in een boerenbedrijf

V9f. Wat houdt u tegen? (meerdere antwoorden mogelijk) <Indien V9e=Ja>

V9f. Waarom wilt u niet vaker of meer investeren in een boerenbedrijf? (meerdere antwoorden mogelijk) <Indien V9e=Nee>

Redenen randomiseren, uitgezonderd Anders

Ik heb niet meer geld beschikbaar
Ik ken niet meer mogelijkheden
Ik wil het risico van mijn beleggingen spreiden
Ik vind het risico te groot
Anders, te weten....

V11b <> iedere dag

V11c. Waarom kiest u (of iemand in uw huishouden) <weleens><niet tonen als V11b=nooit> voor een warme maaltijd zonder vlees? (meerdere antwoorden mogelijk)

Redenen randomiseren, uitgezonderd Anders

Het is beter voor het milieu, de natuur en het landschap
Het is beter voor mijn gezondheid (en die van mijn kinderen)
Een warme maaltijd zonder vlees is lekker

Een warme maaltijd zonder vlees is diervriendelijker
Het idee dat vlees van dieren komt geeft een onaangenaam gevoel
Een warme maaltijd zonder vlees is goedkoper
Het is geen bewuste keuze, maar de warme maaltijd bevat toevallig geen vlees
Iemand in ons huishouden is vegetariër
Anders, te weten...

Indien meerdere redenen genoemd bij V11c

V11d. Welke reden weegt voor u het zwaarst?

Toon genoemde redenen bij V11c, inclusief Anders, namelijk

Indien V11b <> iedere dag of nooit

V11e. Zou u vaker een warme maaltijd zonder vlees (of kip) willen gebruiken?

Ja
Nee

Indien V11b <> iedere dag of nooit

V11f. Wat houdt u tegen om vaker een warme maaltijd zonder vlees (of kip) te eten? (meerdere antwoorden mogelijk) <Indien V11e=Ja>

V11f. Waarom wilt u niet vaker een warme maaltijd zonder vlees (of kip) gebruiken? (meerdere antwoorden mogelijk) <Indien V11e=Nee>

Redenen randomiseren, uitgezonderd Anders

Vleesvervangers zijn duurder
Vleesvervangers zijn slecht verkrijgbaar
Een warme maaltijd zonder vlees is minder lekker
De kwaliteit van vleesvervangers is minder goed
Een warme maaltijd zonder vlees is moeilijk te bereiden
Na een dagje zonder vlees heb ik extra behoefte aan vlees
Als ik een dag geen vlees eet voel ik me zwakker
Vlees maakt een warme maaltijd compleet
Vlees eten is een gewoonte die moeilijk is te veranderen
Ik kan geen andere warme maaltijden zonder vlees bereiden <Indien V11e=Nee>
Vlees is erg lekker
Voldoende vlees is nodig om gezond te leven
Anders, te weten....

Indien V12a=Ja

V12c. U heeft aangegeven te voorkomen dat u voedsel weggooit. Wat is de reden dat u dit probeert te voorkomen? (meerdere antwoorden mogelijk)

Redenen randomiseren, uitgezonderd Anders

Het is beter voor het milieu, de natuur en het landschap
Het is diervriendelijker

Het is goedkoper om alles te gebruiken
Het spaart grondstoffen en dat is goed voor de economie
Voedsel weggooiën doe je niet, dat hoort niet
Er zijn ook mensen in de wereld met honger
Anders, te weten ...

Indien meerdere redenen genoemd bij V12c

V12d. Welke reden weegt voor u het zwaarst?

Toon genoemde redenen bij V12c, inclusief Anders, namelijk

Indien V12a=Ja

V12e. Zou u vaker willen voorkomen dat u voedsel weggooit?

Ja
Nee

Indien V12e=Ja

V12f. Wat houdt u tegen om nog minder voedsel weg te gooien? (meerdere antwoorden mogelijk)

<Indien V12e=Ja>

V12g. Kunt u aangeven waarom u niet vaker minder voedsel wilt weg te gooien? (meerdere antwoorden mogelijk) <Indien V12e=Nee>

Redenen randomiseren, uitgezonderd Anders

Het kost mij teveel tijd en moeite
De supermarkt heeft vaak aanbiedingen voor grote hoeveelheden
Ik wil niet te weinig voedsel in huis hebben
Ik wil veel verschillende producten in huis hebben
Ik vind het moeilijk met restjes een maaltijd te maken
Ik wil niet het risico lopen om ziek te worden
Ik kan niet goed beoordelen of producten bedorven zijn
Ik vind het lastig om de goede hoeveelheid te koken
Anders, te weten...

Allen

V13. In hoeverre denkt u dat onderstaande acties bijdragen aan een voedselproductie die beter is voor mens, dier en milieu?

Acties niet randomiseren

Kopen van lokale producten of streekproducten
Kopen van voedsel met een keurmerk voor milieu of dierenwelzijn
Kopen van een bepaald voedselproduct omdat het in Nederland is geproduceerd
Erop letten dat groente en fruit uit het seizoen komt
Kooklessen of kookworkshops volgen
Actief bezig zijn met conserveren van groente en fruit
Groente of fruit verbouwen in een moestuin, volkstuin, eigen tuin of boomgaard

Voedsel verbouwen in een gezamenlijk project, zoals bij stadslandbouw
Bezoeken van open dagen bij land- en tuinbouwbedrijf
Investeren in een boerenbedrijf, bijvoorbeeld via een lening of adopteer een kip
Minder vlees eten
Minder voedsel weggooien

- 1 Draagt helemaal niet bij
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7 Draagt heel erg bij
- Weet niet
- Nooit van gehoord

Script maken waarbij gekeken wordt hoe vaak bij V13 antwoord 6 of 7 is gegeven voor een actie. Maximaal 4 acties voorleggen bij vraag V15 en verder. Als er niet vaak genoeg antwoord 6 of 7 is gegeven dan ook antwoord 5 meenemen.

Script maken waarbij de eerste 6 stellingen van V15a, V16a, v17a en V18a op dezelfde wijze worden gerandomiseerd.

Indien V13 lokale producten = 5, 6 of 7

V15a. Wat moet er gebeuren om andere mensen ook lokale producten of streekproducten te laten kopen? (meerdere antwoorden mogelijk) <indien V1a=koopt lokale producten of streekproducten>

V15a. Wat moet er gebeuren om u lokale producten of streekproducten te laten kopen? (meerdere antwoorden mogelijk) <indien V1a=koopt geen lokale producten of streekproducten>

Onderwerpen randomiseren, uitgezonderd Anders

- De prijzen van deze producten moeten verlaagd worden
- Deze producten moeten in meer buurten en supermarkten verkrijgbaar zijn
- Deze producten moeten meer bekendheid krijgen
- De voordelen voor mens, milieu, dier en milieu moeten beter gecommuniceerd worden
- De kwaliteit of smaak van deze producten moet beter worden
- Producten die minder goed zijn voor mens, dier en milieu moeten duurder worden
- De veiligheid van deze producten moet beter worden
- Anders, te weten...

Indien V13 lokale producten = 5, 6 of 7

V15b. Zou de overheid iets moeten doen zodat mensen meer lokale producten of streekproducten kopen?

- Ja
- Nee

Script maken waarbij de 5 stellingen van V15c, V16c, v17c en V18c op dezelfde wijze worden gerandomiseerd.

Indien V15b=Ja

V15c. Wat zou de overheid moeten doen? (meerdere antwoorden mogelijk)

Onderwerpen randomiseren, uitgezonderd Anders

Er moeten extra eisen worden gesteld, de voedselproductie moet voldoen aan strenge milieuo- en dierenwelzijnseisen

De overheid moet minder regels stellen, want regels werken een duurzame voedselproductie tegen

De overheid moet het goede voorbeeld geven, bijvoorbeeld door deze producten zelf in te kopen

De overheid moet deze producten goedkoper maken, door bijvoorbeeld belastingvoordelen of subsidies

De overheid moet zorgen voor goede voorlichting over duurzaam voedsel

Anders, te weten ....

Indien V13 producten met keurmerk = 5, 6 of 7

V16a. Wat moet er gebeuren om andere mensen ook producten met een keurmerk voor milieu of dierenwelzijn te laten kopen? (meerdere antwoorden mogelijk) <indien V1a=koopt producten met keurmerk>

V16a. Wat moet er gebeuren om u producten met een keurmerk voor milieu of dierenwelzijn te laten kopen? (meerdere antwoorden mogelijk) <indien V1a=koopt geen producten met keurmerk>

Onderwerpen randomiseren, uitgezonderd Anders

De prijzen van deze producten moeten verlaagd worden

Deze producten moeten in meer buurten en supermarkten verkrijgbaar zijn

Deze producten moeten meer bekendheid krijgen

De voordelen voor mens, milieu, dier en milieu moeten beter gecommuniceerd worden

De kwaliteit of smaak van deze producten moet beter worden

Producten die minder goed zijn voor mens, dier en milieu moeten duurder worden

De veiligheid van deze producten moet beter worden

Anders, te weten...

Indien V13 producten met keurmerk = 5, 6 of 7

V16b. Zou de overheid iets moeten doen zodat mensen meer producten met een keurmerk voor milieu of dierenwelzijn kopen?

Ja

Nee

Indien V16b=Ja

V16c. Wat zou de overheid moeten doen? (meerdere antwoorden mogelijk)

Onderwerpen randomiseren, uitgezonderd Anders

Er moeten extra eisen worden gesteld, de voedselproductie moet voldoen aan strenge milieu- en dierenwelzijnseisen

De overheid moet minder regels stellen, want regels werken een duurzame voedselproductie tegen

De overheid moet het goede voorbeeld geven, bijvoorbeeld door deze producten zelf in te kopen

De overheid moet deze producten goedkoper maken, door bijvoorbeeld belastingvoordelen of subsidies

De overheid moet zorgen voor goede voorlichting over duurzaam voedsel

Anders, te weten ....

Indien V13 producten in NL geproduceerd = 5, 6 of 7

V17a. Wat moet er gebeuren om andere mensen meer in Nederland geproduceerde voedselproducten te laten kopen? (meerdere antwoorden mogelijk) <Indien V1a=koopt bewust in NL geproduceerde producten>

V17a. Wat moet er gebeuren om u bewust in Nederland geproduceerde voedselproducten te laten kopen? (meerdere antwoorden mogelijk) <Indien V1a=koopt niet bewust in NL geproduceerde producten>

Onderwerpen randomiseren, uitgezonderd Anders

De prijzen van deze producten moeten verlaagd worden

Deze producten moeten in meer buurten en supermarkten verkrijgbaar zijn

Deze producten moeten meer bekendheid krijgen

De voordelen voor mens, milieu, dier en milieu moeten beter gecommuniceerd worden

De kwaliteit of smaak van deze producten moet beter worden

Producten die minder goed zijn voor mens, dier en milieu moeten duurder worden

De veiligheid van deze producten moet beter worden

Anders, te weten...

Indien V13 producten in NL geproduceerd = 5, 6 of 7

V17b. Zou de overheid iets moeten doen zodat mensen meer in Nederland geproduceerde producten kopen? (meerdere antwoorden mogelijk)

Ja

Nee

Indien V17b=Ja

V17c. Wat zou de overheid moeten doen? (meerdere antwoorden mogelijk)

Onderwerpen randomiseren, uitgezonderd Anders

Er moeten extra eisen worden gesteld, de voedselproductie moet voldoen aan strenge milieu- en dierenwelzijnseisen

De overheid moet minder regels stellen, want regels werken een duurzame voedselproductie tegen

De overheid moet het goede voorbeeld geven, bijvoorbeeld door deze producten zelf in te kopen

De overheid moet deze producten goedkoper maken, door bijvoorbeeld belastingvoordelen of subsidies De overheid moet zorgen voor goede voorlichting over duurzaam voedsel

Anders, te weten ....

Indien V13 groente/fruit uit seizoen = 5, 6 of 7

V18a. Wat moet er gebeuren om andere mensen er op te laten letten dat groente en fruit uit het seizoen komt? <indien V1a=koopt groente en fruit uit seizoen>

V18a. Wat moet er gebeuren om u er op te laten letten dat groente en fruit uit het seizoen komt? (meerdere antwoorden mogelijk) <indien V1a=koopt geen groente en fruit uit seizoen>

Onderwerpen randomiseren, uitgezonderd Anders

Groente en fruit uit het seizoen moeten goedkoper worden

Groente en fruit uit het seizoen moeten makkelijker verkrijgbaar zijn

Groente en fruit uit het seizoen moeten meer bekendheid krijgen

De voordelen voor mens, dier en milieu moeten beter gecommuniceerd worden

De kwaliteit of smaak van seizoensproducten moet beter worden

Producten van buiten het seizoen moeten duurder worden

Anders, te weten...

Indien V13 groente/fruit uit seizoen = 5, 6 of 7

V18b. Zou de overheid iets moeten doen zodat mensen er meer op letten dat groente en fruit uit het seizoen komt? (meerdere antwoorden mogelijk)

Ja

Nee

Indien V18b=Ja

V18c. Wat zou de overheid moeten doen? (meerdere antwoorden mogelijk)

Onderwerpen randomiseren, uitgezonderd Anders

Er moeten extra eisen worden gesteld, de voedselproductie moet voldoen aan strenge milieu- en dierenwelzijnseisen

De overheid moet minder regels stellen, want regels werken een duurzame voedselproductie tegen

De overheid moet het goede voorbeeld geven, bijvoorbeeld door deze producten zelf in te kopen

De overheid moet deze producten goedkoper maken, door bijvoorbeeld
belastingvoordelen of subsidies
De overheid moet zorgen voor goede voorlichting over duurzaam voedsel
Anders, te weten ....

Indien V13 groente/fruit verbouwen in tuin = 5, 6 of 7

V20a. Wat moet er gebeuren om andere mensen (meer) groente of fruit te laten telen in een moestuin, volkstuin, eigen tuin of boomgaard? (meerdere antwoorden mogelijk) <indien V1a=teelt groente of fruit in eigen tuin>

V20a. Wat moet er gebeuren om u (meer) groente of fruit te laten telen in een moestuin, volkstuin, eigen tuin of boomgaard? (meerdere antwoorden mogelijk) <indien V1a=teelt geen groente of fruit in eigen tuin>

Onderwerpen randomiseren, uitgezonderd Anders

Het zelf telen van groente en fruit moet goedkoper worden
Het zelf telen van groente en fruit moet in meer buurten worden gestart
Het zelf telen van groente en fruit moet meer bekendheid krijgen
De voordelen voor mens, dier en milieu moeten beter worden gecommuniceerd
Er moet meer grond beschikbaar komen voor het verbouwen van groente en fruit
Anders, te weten....

Indien V13 groente/fruit verbouwen in tuin = 5, 6 of 7

V20b. Zou de overheid iets moeten doen zodat mensen meer groente of fruit gaan telen in een moestuin, volkstuin, eigen tuin of boomgaard?

Ja
Nee

Indien V20b=Ja

V20c. Wat zou de overheid moeten doen? (meerdere antwoorden mogelijk)

Onderwerpen randomiseren, uitgezonderd Anders

De overheid moet minder regels stellen
De overheid moet meer grond beschikbaar stellen
De overheid moet het goedkoper maken, door bijvoorbeeld belastingvoordelen of subsidies
De overheid moet voorlichting geven over zelf telen
Anders, te weten ....

Indien V13 voedsel verbouwen via gezamenlijk project = 5, 6 of 7

V21a. Wat moet er gebeuren om andere mensen (meer) voedsel te laten verbouwen in een gezamenlijk project, zoals bij stadslandbouw? (meerdere antwoorden mogelijk) <Indien V1a=neemt deel aan gezamenlijk project>

V21a. Wat moet er gebeuren om u te laten deelnemen aan een gezamenlijk project om voedsel te verbouwen, zoals bij stadslandbouw? (meerdere antwoorden mogelijk) <Indien V1a=neemt niet deel aan gezamenlijk project>

Onderwerpen randomiseren, uitgezonderd Anders

Het verbouwen van voedsel in een gezamenlijk project moet goedkoper worden
Het verbouwen van voedsel in een gezamenlijk project moet in meer buurten worden gestart
Het verbouwen van voedsel in een gezamenlijk project moet meer bekendheid krijgen
De voordelen voor mens, dier en milieu moeten beter worden gecommuniceerd
Er moet meer grond beschikbaar komen voor het gezamenlijk verbouwen van voedsel
De kwaliteit van de producten moet beter worden
De voordelen voor de buurt en de onderlinge contacten zouden meer moeten worden gecommuniceerd
Anders, te weten....

Indien V13 voedsel verbouwen via gezamenlijk project = 5, 6 of 7

V21b. Zou de overheid iets moeten doen zodat mensen meer voedsel gaan verbouwen in een gezamenlijk project, zoals bij stadslandbouw?

Ja
Nee

Indien V21b=Ja

V21c. Wat zou de overheid moeten doen? (meerdere antwoorden mogelijk)

Onderwerpen randomiseren, uitgezonderd Anders

De overheid moet minder regels stellen, zodat het gezamenlijk verbouwen van voedsel op meer plaatsen mogelijk wordt
De overheid moet grond beschikbaar stellen voor het gezamenlijk verbouwen van voedsel
Er moeten belastingvoordelen komen
De overheid moet voorlichting geven over gezamenlijke productie van voedsel
Anders te weten ....

Indien V13 investeren in boerenbedrijf = 5, 6 of 7

V23a. Wat moet er gebeuren om andere mensen (meer) te laten investeren in een boerenbedrijf, bijvoorbeeld via een lening, crowd funding of adopteer een kip, appelboom e.d.? (meerdere antwoorden mogelijk) <indien V1a=investeert in een boerenbedrijf>

V23b. Wat moet er gebeuren om u (meer) te laten investeren in een boerenbedrijf, bijvoorbeeld via een lening, crowd funding of adopteer een kip, appelboom e.d.? (meerdere antwoorden mogelijk) <indien V1a=investeert niet in een boerenbedrijf>

Onderwerpen randomiseren, uitgezonderd Anders

Het investeren in een milieu- en diervriendelijke landbouw moet goedkoper worden
Het investeren in een boerenbedrijf moet meer bekendheid krijgen
Voordelen voor mens, dier en milieu moeten beter worden gecommuniceerd
Er moet meer grond beschikbaar komen voor milieu- en diervriendelijke landbouw

Anders, te weten....

Indien V13 investeren in boerenbedrijf = 5, 6 of 7

V23b. Zou de overheid iets moeten doen zodat mensen (meer) investeren in een boerenbedrijf, bijvoorbeeld via een lening of adopteer een kip?

Ja
Nee

Indien V23b=Ja

V23c. Wat zou de overheid moeten doen? (meerdere antwoorden mogelijk)

Onderwerpen randomiseren, uitgezonderd Anders

De overheid moet minder regels stellen, die financiering van duurzame landbouw vaak in de weg
De overheid moet het goede voorbeeld geven door zelf financieringen te verstrekken aan duurzame vormen van landbouw
Er moeten belastingvoordelen komen voor mensen die investeren in duurzame landbouw
De overheid moet voorlichting geven over financiering van duurzame landbouw
Anders, te weten ....

Indien V13 minder vlees eten = 5, 6 of 7

V24a. Wat moet er gebeuren om andere mensen minder vlees te laten eten? (meerdere antwoorden mogelijk) <indien V11b<>iedere dag>

V24a. Wat moet er gebeuren om u minder vlees te laten eten? (meerdere antwoorden mogelijk) <indien V11b=iedere dag>

Onderwerpen randomiseren, uitgezonderd Anders

Vlees moet duurder worden
Vleesvervangers moeten goedkoper worden
Vleesvervangers moeten lekkerder worden
Het feit dat minder vlees niet ongezond hoeft te zijn, moet meer bekendheid krijgen
De voordelen voor mens, dier en milieu moeten beter worden gecommuniceerd
De voordelen voor eigen portemonnee moeten meer bekendheid krijgen
De voordelen voor gezondheid moet meer bekendheid krijgen
Meer communicatie over recepten, maaltijden met minder of geen vlees
Anders, te weten....

Indien V13 minder vlees eten = 5, 6 of 7

V24b. Zou de overheid iets moeten doen zodat mensen minder vlees gaan eten?

Ja
Nee

Indien V24b=Ja

V24c. Wat zou de overheid moeten doen? (meerdere antwoorden mogelijk)

Onderwerpen randomiseren, uitgezonderd Anders

- Er moeten extra overheidsregels komen om vlees eten te ontmoedigen
- De overheid moet minder regels stellen, bijvoorbeeld aan plantaardige producten
- De overheid moet het goede voorbeeld geven door bijvoorbeeld vaker en meer plantaardige producten in de overheidskantines aan te bieden
- De overheid moet plantaardige producten goedkoper maken door bijvoorbeeld belastingvoordelen, subsidies of lage btw in te stellen
- De overheid moet vlees duurder maken door bijvoorbeeld een vleestax
- De overheid moet meer voorlichting geven
- De overheid moet meer investeren in onderzoek naar vleesvervangers
- Anders, te weten ....

Indien V13 minder voedsel weggooien = 5, 6 of 7

V25a. Wat moet er gebeuren om andere mensen minder voedsel te laten weggooien? (meerdere antwoorden mogelijk) <indien V12a=ja>

V25a. Wat moet er gebeuren om u minder voedsel te laten weggooien? (meerdere antwoorden mogelijk) <indien V12a=nee>

Onderwerpen randomiseren, uitgezonderd Anders

- Voedsel moet duurder worden
- Mensen moeten meer bewust worden gemaakt dat zij minder voedsel kunnen weggooien.
- De voordelen voor mens, dier en milieu moeten beter worden gecommuniceerd
- De voordelen voor eigen portemonnee moeten meer bekendheid krijgen
- De voordelen voor gezondheid moet meer bekendheid krijgen
- Meer communicatie nodig over tegen gaan van voedselverspilling (op maat kopen, bereiden en restjes hergebruiken)
- Anders, te weten....

Indien V13 minder voedsel weggooien = 5, 6 of 7

V25b. Zou de overheid iets moeten doen zodat mensen minder voedsel weggooien?

- Ja
- Nee

Indien V25b=Ja

V25c. Wat zou de overheid moeten doen? (meerdere antwoorden mogelijk)

Onderwerpen randomiseren, uitgezonderd Anders

- Er moeten extra overheidsregels komen om verspilling te voorkomen
- De overheid moet minder regels stellen, bijvoorbeeld alleen verplichte houdbaarheidsdatum voor snel bederfelijke producten
- De overheid moet het goede voorbeeld geven en in overheidskantines zo min mogelijk weggooien
- Er moeten belastingvoordelen komen voor bedrijven die weinig verspillen

De overheid moet voorlichting geven over mogelijkheden om minder voedsel weg te gooien
Anders, te weten ....

Allen

V26. Bent u betrokken bij een andere actie op gebied van een betere voedselproductie (anders dan de hierboven behandelde acties)?

Ja
Nee

Indien V26=Ja

V27. Bij welke acties bent u betrokken?

10 open invulvakken